

Årsberetning for Vega kommune 2021

Innholdsfortegnelse

OM ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING.....	2
1.0 ØKONOMISK UTVIKLING OG STILLING.....	2
1.1 Driftsresultat 2021.....	2
1.2 Forklaring til vesentlige budsjettavvik.....	4
1.3 Budsjettgjennomføringen.....	6
1.4 Investeringsregnskapet.....	10
1.5 Finansielle måltall.....	12
1.6 Samfunn og økonomiske utfordringer.....	14
2.0 VIRKSOMHETENS MÅLOPPNÅELSE OG ANDRE IKKE-ØKONOMISKE FORHOLD.....	14
3.0 SYKEFRAVÆR	17
4.0 LIKESTILLING MM	18
5.0 ETIKK.....	18
6.0 INTERNKONTROLL.....	19

Om årsregnskap og årsberetning

Fristen for avleggelse av årsregnskap 2021 var 22.02. Vega kommunes årsregnskap for 2021 med dokumentasjon ble levert kommunerevisjonen 04.03.21. Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Årsregnskap med årsberetning overleveres kontrollutvalg og revisjon samt formannskap og kommunestyre for videre behandling.

Kravene til årsberetning følger av kommunelovens § 14-7. Årsberetningen skal redegjøre for:

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

1 Økonomisk utvikling og stilling¹

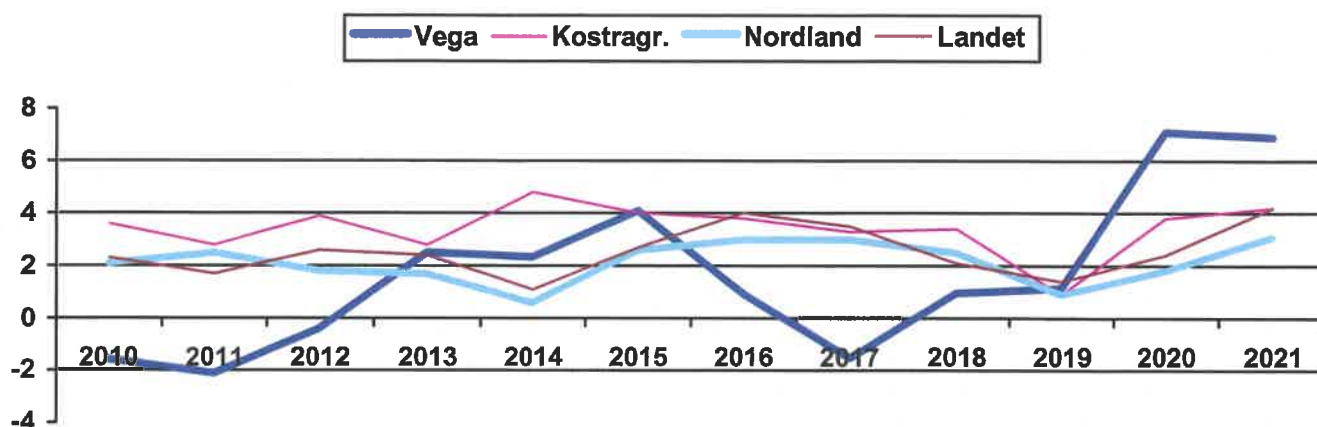
1.1 Driftsresultat 2021

Her er en forenklet oversikt som viser driftsresultatet i kommunen over flere år:

Område	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Inntekts- og formueskatt	32 609	27 179	27 920	26 287	24 851	24 000	22 840
Eiendomsskatt	2 037	1 837	2 184	1 987	1 948	1 932	1 891
Rammetilskudd	70 972	70 297	65 417	65 652	63 362	61 153	59 016
Øvrige driftsinntekter	43 157	40 980	41 138	49 181	38 731	37 722	28 679
Sum driftsinntekter	148 776	140 294	136 659	143 107	128 892	124 807	115 975
Driftsutgifter	143 186	133 822	135 683	139 125	131 189	123 681	111 071
Finansinntekter	4 065	2 672	3 070	1 660	2 018	1 719	2 179
Finansutgifter	9 258	9 646	10 341	11 330	8 445	8 452	8 718
Motpost avskrivn	9 867	10 452	7 864	7 074	6 756	6 773	6 378
Netto driftsresultat	-10 264	-9 949	-1 569	-1 386	1 966	-1 165	-4 743
Nto driftsres i %	- 6,90	-7,09	-1,14%	-0,96 %	1,52 %	-0,93 %	-4,09 %

Netto driftsresultat betegnes ofte som et mål på kommunens økonomiske balanse. Netto driftsresultat utgjør positivt 6,9 %, ca samme som i 2020. Kostra-tall for 2021 viser et netto driftsresultat for kommunene samlet på 4,2 % i 2021. Samme i kostragruppe 14 som vi tilhører. Netto driftsresultat er ca 4,8 mill kr høyere enn regulert budsjett. I hovedsak skyldes dette høyere driftsinntekter enn budsjettet, høyest avvik på «Overføring og tilskudd fra andre» (i hovedsak sykelønn og momskompensasjon) og ca kr 3,3 mill. kr i økte skatteinntekter. Netto finansutgifter ble ca kr 670 000 lavere enn regulert budsjett.

¹ Pliktig del av årsberetning etter Kommunelovens § 14-7.

Figuren ovenfor viser utviklingen i netto driftsresultat fra 2010-2021 sammenlignet med Kostragruppen, Nordland og landet u/Oslo (Kostratall pr. 15.03.2022 - foreløpige tall) **Netto driftsresultat viser en økning fra 2017 til 2021. For Kostragruppen, fylke og land viser også en økning.** Målet for oss er å beholde et positivt netto driftsresultat.

Brutto driftsutgifter viser samlet sett et merforbruk på ca 6,7 mill kr for driften, dersom vi korregerer for avskrivninger, og sum driftsinntekter en merinntekt på ca 10,9 mill kr. Dette skyldes i hovedsak økte momskompensasjonsutgifter og inntekter (inkl. ref. sykelønn) og økte skatteinntekter. Vi har mottatt ekstraordinært skjønn i 2021 på kr 750 000 til legetjenesten. I tillegg til Covid-19 midler som er bevilget over rammetilskuddet på 2,628 mill kr.

I årsavslutningen er det gjort regnskapsføringer av utgifter på til sammen ca 3,556 mill kr som gjelder premieavvik og amortisering m/ arbeidsgiveravgift. Premieavviket er en differanse mellom betalt pensjonspremie og aktuarberegnet pensjonskostnad, og som ikke er en reell inntekt kommunen kan disponere. I løpet av perioden 2002-2021 er det ført en "inntekt" i driftsregnskapet slik at sum premieavvik pr. 31.12.21 utgjør 15,1 mill kr, med tilsvarende motpost i balansen som skal nedbetales (utgiftsføres) over en periode på 15/10/7 år. Amortiseringen/nedbetalingen i 2021 utgjør 3,4 mill kr. I tillegg har vi mottatt premiefond fra KLP (Kommunal Landspensjonskasse) på ca 1,668 mill kr. Denne bruker vi til å redusere pensjonspremien tilsvarende. Noen kommuner velger å avsette disse midlene til senere års bruk.

Skattetallene: Skatteinntangen for kommunesektoren i 2021 var totalt på 236,4 mrd. kroner. Dette er 33,2 mrd. kroner, eller 16,3 prosent, høyere enn i 2020. Økningen for kommunene var 16 prosent og 17,9 prosent for fylkene.

For Vega kommune ble skatteinntangen på 32 609 mill kr, det er ca 5,4 mill høyere enn 2020 og ca 4,689 mill kr høyere enn opprinnelig budsjett.

Rammetilskuddet ble på 70 972 mill. kr, kr 693 000 lavere enn opprinnelig budsjett (ekskl. budsjetterte skjønnsmidler). Det er gitt ekstrabevilgninger i forbindelse med covid-19 og ekstra skjønnsmidler på kr 750 000 til legetjenesten. Dette omtales i eget avsnitt til slutt under pkt 1.5. Budsjettgjennomføringen.

Andre vesentlige overføringer/tilskudd: Kommunen har mottatt kr 6 680 843 fra havbruksfondet som i henhold til regulert budsjett er avsatt til disposisjonsfondet.

Finansområdet: Finansområdet viser et positivt avvik på ca kr 677 000. Finansinntektene ble økt med 1,9 mill kr i budsjettregulering som følge av økt aksjeutbytte fra Helgelandkraft.

Beregning av minimumsavdrag i henhold til kommuneloven § 14-18 viser at vi har betalt tilstrekkelig med avdrag. Kommunen bør ta sikte på å øke avdragsutgiftene for å redusere en høy lånegjeld.

Lønnsoppgjøret

Det ble i budsjettet for 2021 tatt høyde for lønnsøkning på art 010 Lønn faste stillinger på det enkelte ansvarsområde. Årslønnsveksten ble satt til ca 2,7 %. Årslønnsvekst i KS-området fra 2020 til 2021 ble 2,8 %.

Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner

Årets budsjettavvik utgjør kr 5 966 479 (mindreforbruk). Et mindreforbruk skal reduseres ved blant annet å redusere/stryke budsjettert bruk av disposisjonsfond som utgjør kr 1 550 000. Etter dette framkommer et mindreforbruk på kr 4 416 479 som er avsatt til disposisjonsfondet. Etter dette er beholdningen på fondet kr 26 873 753.

1.2 Forklaring til vesentlige budsjettavvik

Ifølge kravene til årsberetning skal det redegjøres for beløpsmessige budsjettavvik. I tillegg stilles det krav om å redegjøre for eventuelle vesentlige brudd med kommunestyrets premisser for hva bevilgningene skal kunne brukes til. Dette omtales under kap. 2.0. Det er et vesentlighetskrav til hvilke budsjettavvik det skal redegjøres for men hva som er et vesentlig vil kunne være forskjellig fra kommune til kommune. I det følgende legges til grunn vesentlighet, mindre beløpsmessige budsjettavvik redegjøres det ikke for.

Viser til regnskapsskjema *økonomisk oversikt – drift*. I det følgende kommenteres avvikene mellom regnskap og regulert budsjett.

Avvik fra budsjett kan illustreres på følgende måte:

	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
Driftsinntekter	(148 776)	(137 877)	(10 899)
Driftsutgifter	133 319*	*126 592	6 727
Finansinntekter	(4 065)	(4 130)	65
Finansutgifter	9 258	10 000	(742)
Netto avsetninger	10 264	5 416	4 848
Mindre-/merforbruk	(0)	(0)	(0)
() Inntekt.			*Ekskl avskrivninger

Driftsinntekter 2021

Kommunens brutto driftsinntekter i 2021 ble ca 10,9 mill kr høyere enn regulert budsjett. De største avvikene forklares slik:

Brukerbetalinger: Her inngår bl.a. brukerbetalinger innenfor barnehage og pleie/omsorg. Avvik på kr 320 000 som i hovedsak skyldes lavere inntekt på egenandeler legetjenesten.

Salgs - og leieinntekter: Her inngår i hovedsak husleieinntekter, salg av tjenester og kommunale avgifter. Lavere inntekt på ca 1,234 mill skyldes i hovedsak skyldes lavere salgsinntekter/gebyrer (oppmåling, byggesak mm) kr 136 000, internt salg (ledelse investeringsprosjekter) kr 250 000, annet salg (turistinformasjon, Vegadagene og kommunale avgifter) ca kr 500 000.

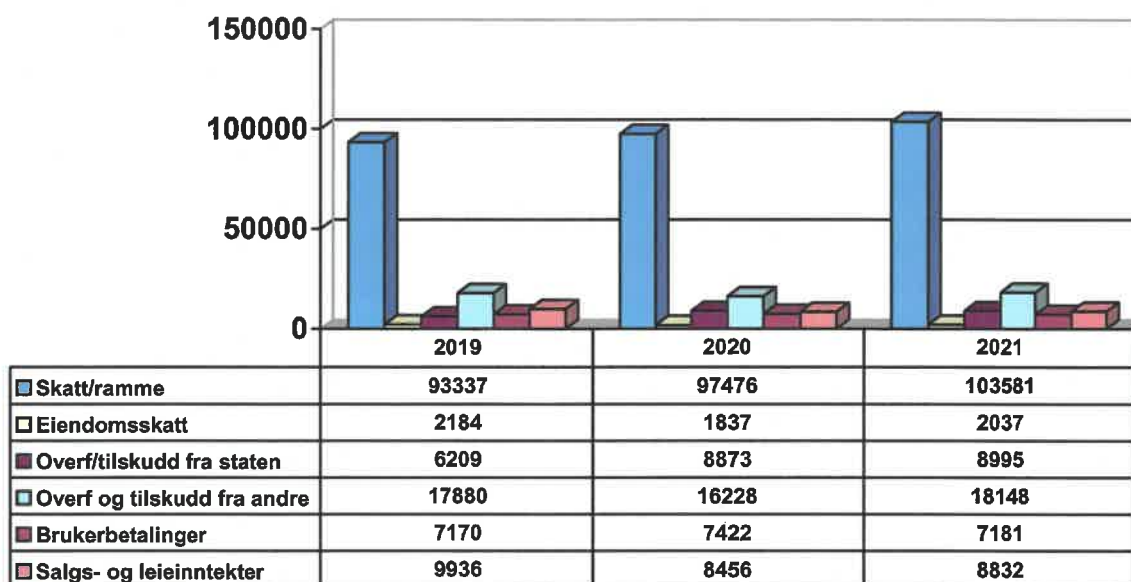
Overføringer og tilskudd fra andre viser en merinntekt på ca 9,324 mill kr i forhold til regulert budsjett. Dette skyldes i hovedsak refusjon sykkelønn (5,9 mill kr), høyere refusjon fra staten kr 166 000, refusjon fra andre kommuner ca 1 mill (i hovedsak innenfor undervisning). I tillegg kommer høyere momskompensasjonssinntekter på ca 2,217 mill kr.

Rammetilskudd viser en lavere inntekt i forhold til opprinnelig budsjett med ca kr 693 000, i forhold til regulert budsjett en høyere inntekt på ca kr 507 000. Det ble budsjettert med 1,5 mill kr i skjønnsmidler i tillegg. Vi mottok kr 750 000 som er ført på virksomhetsområdet helse, pleie og omsorg.

Andre statlige overføringer og andre overføringer blant annet rentekompensasjon (sykehjem, skole og kirke, næringsfond, havbruksfond). Inntektene er ca kr 6 565 000 høyere enn opprinnelig budsjett og skyldes i hovedsak økt bevilgning fra staten til næringsfond (korona) kr 321 000, frivilligsentral kr 440 000, havbruksfond 6,680 mill kr og skjønnsmidler på kr 750 000.

Skatt på inntekt og formue viser en høyere inntekt på ca 4,6 mill kr i forhold til opprinnelig budsjett og ca 3,2 mill kr mer enn regulert budsjett. Jfr. omtale ovenfor.

Driftsinntekter fordelt på inntektstype (tall i hele tusen):

Driftsutgifter 2021

Kommunens brutto driftsutgifter (ekskl. avskrivning) er samlet sett ca kr 6 727' høyere enn budsjettert:

Lønnsutgifter viser et forbruk som er ca kr 3 016 000 høyere enn det regulert budsjett tilsier. Korrigerer vi for merinntekt på refusjon sykelønn (5,900 mill kr) blir det et mindreforbruk på ca 2,884 mill kr.

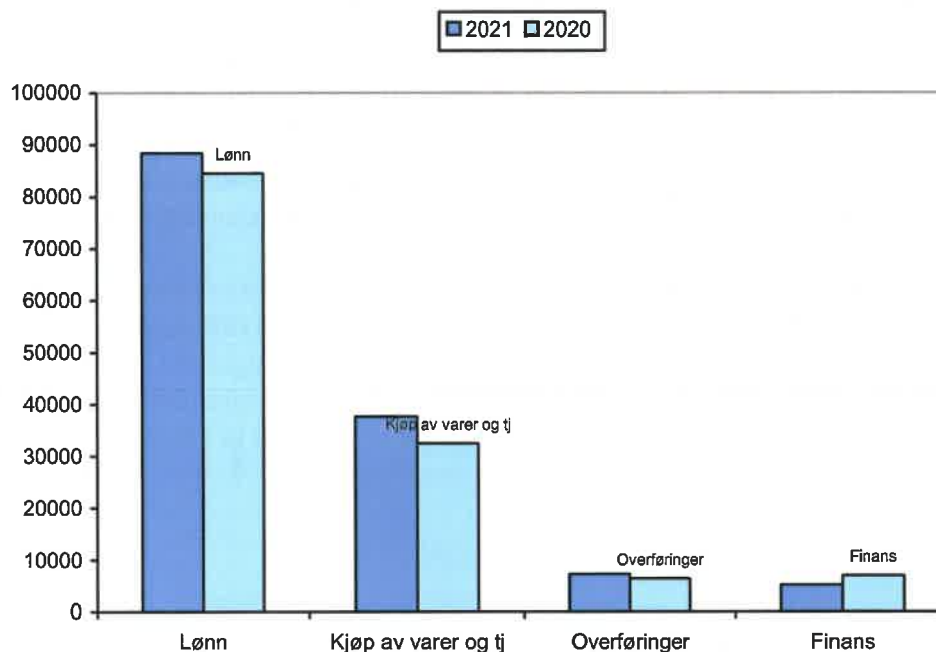
Men dette må også ses i sammenheng med kjøp av tjenester (nedenfor). Bl.a. til kjøp av legetjenester.

Sosiale utgifter viser en lavere utgift på ca kr 214 000. Jfr ovenfor om ref. sykelønn da refusjonen også inkluderer en del av de sosiale utgiftene. Samlet sett blir mindreforbruket på netto lønnsutgifter og pensjon, hensyntatt refusjon sykelønn - men ikke andre refusjoner knyttet til lønn – ca 3,098 mill kr.

Kjøp av varer og tjenester er ca 1,0 mill kr høyere enn budsjettert. Koronasituasjonen med «nedstenging» har medført at det har vært lavere aktivitet på flere av de kommunale tjenestene.

Overføringer og tilskudd til andre er ca 2,917 mill kr høyere enn budsjett. I hovedsak gjelder dette høyere momskompensasjon.

Kommunens brutto driftsresultat er dermed ca 4,1 mill kr høyere enn budsjettert (ekskl. avskrivn)

Driftsutgifter fordelt på type utgifter 2020 og 2021:

Som vi ser av figuren er driftsutgiftene lavere i 2020. Finansutgifter er redusert med ca kr 388 000 og skyldes i hovedsak renteutgiftene. Finansinntektene er økt med ca kr 1 393 000 og skyldes i hovedsak økt aksjeutbytte.

1.3 Budsjettgjennomføringen

Budsjettgjennomføringen omhandler i hvilken grad de politiske vedtatte budsjettrammer (netto) er overholdt. Det skal utarbeides kvartalsvise økonomirapporter (inkl. 2 halvårsrapporter til kommunestyret) fra hvert ansvarsområde hvor eventuelle omprioriteringer gjennomføres i form av budsjettreguleringer. Kvartalsrapportene pr. 01.04. og 01.10. behandles kun av formannskapet (dersom vesentlige forhold går disse videre til kommunestyret) mens kvartalsrapportene pr. 01.07. og 01.12. (økonomiske halvårsrapporter) blir lagt fram for kommunestyret. I 2021 ble det ikke levert kvartalsrapporter til formannskapet. Vi er pålagt å opplyse om vesentlige forhold i regnskapet.

Tabellen under viser en sammenstilling av sum utgifter og inntekter, og avviket mellom (regulert) budsjett og regnskap for virksomhets- og ansvarsområdene (jfr. bevilgningsoversikt drift):

		Regnskap-21	Reg.budsj	Avvik
Ansvar	Oppvekst, livsutfoldelse og kultur	31 753 349	33 167 826	-1 414 477
1110	Rektor	22 605 785	24 086 252	-1 480 467
1120	Styrer Gladstad bh	8 297 477	8 245 025	52 452
1510	Biblioteksjef	850 087	836 549	13 538
	Helse, pleie og omsorg	43 811 578	44 447 605	-636 027
1200	NAV/sosial	1 064 609	1 227 614	-163 005
1210	Barnevern	3 860 390	4 602 000	-741 610
1220	Psykykepleier	304 994	467 922	-162 928
1300	Helse-/legetjeneste	9 428 020	9 050 132	377 888
1310	Helsesykepleier	619 824	793 983	-174 159
1400	Leder hjemmetjeneste	6 343 105	7 119 908	-776 803
1410	Leder institusjon	22 190 634	21 186 046	1 004 588

		Regnskap-21	Reg.budsj	Avvik
	Verdensarv, natur og kulturarv	4 045 316	3 319 767	725 549
1030	Miljøvernsjef	1 083 750	945 913	137 837
1500	Kultur	2 961 566	2 373 854	587 712
	Næringsutvikling og bosetting	23 009 713	18 350 513	4 659 200
1020	Næring/landbruk	726 056	853 037	-126 981
1600	Teknisk sjef	22 283 658	17 497 476	4 786 182
	Sentraladministrasjon	13 630 295	11 548 117	2 082 178
1000	Kommunedirektør	10 819 920	8 493 188	2 326 732
1040	Økonomi	2 067 825	2 217 969	-150 144
1060	Flyktningetjenesten/sentraladm	742 550	836 960	-94 410
	Fellesutgifter og finanser	-9 084 286	-5 433 228	-3 651 058
1800	Fellesutgifter og finanser	-9 084 286	-5 433 228	-3 651 058

Minus betyr positivt avvik. Avskrivninger belastet ansvarsområdene. Momskompensasjon er ikke inntektsført ansvarsområdene.

Kommentarer til avvik er kommentert av leder på de ulike ansvarsområder.

Virksomhetsområde Oppvekst, livsutfoldelse og kultur

Mindreforbruk: kr 1 414 477 inkl. merutgift avskrivninger kr 124 803. Bruk av fond på kr 200 000 og momskompensasjon (inntekt) på kr 367 624 er ikke tatt med.

Ansvarsområde 1110 Rektor:

Mindreforbruk på ca 1,480 mill kr inkl. avvik avskrivninger kr 124 803. Bruk av fond kr 87 000 og momskompensasjon (inntekt) kr 294 675 er ikke tatt med.

Mindreforbruket skyldes stort sett refusjon for gjesteelever som vi ikke kan budsjettere med (elever i beredskapshjem), samt sykelønnsrefusjon, der skolen ikke har klart å rekruttere vikarer. I tillegg har vi hatt flere barn på SFO enn vi har kalkulert med, og dermed mer dekket i foreldrebetaling.

Ansvarsområde 1120 Styrer barnehage:

Merforbruk kr 52 452. Med bruk av fond kr 113 000 og momskompensasjon (inntekt) kr 59 801 blir det et positivt avvik på kr 120 350.

Ingen vesentlig avvik beløpsmessig men koronasituasjonen har medført økt behov for ekstra personell. Brukt mye ressurser på koronatiltakene.

Ansvarsområde 1510 Bibliotekstjenesten:

Ingen avvik.

Virksomhetsområde Helse, pleie og omsorg

Mindreforbruk: kr 636 027 inkl. avvik avskrivninger kr 39 900. Netto avsetning/bruk av fond kr 62 300 og momskompensasjon (inntekt) på kr 848 831 er ikke tatt med.

Ansvarsområde 1200 Sosial/NAV

Mindreforbruk kr 163 005. Det ble inngått en interkommunal samarbeidsavtale med NAV Sør-Helgeland fra 01.01.2021. Samarbeidet kom i gang i mars.

Regnskap økonomisk sosialhjelp/kvalifiseringsstønad er ca i samsvar med regulert budsjett, ca kr 200 000.

Ansvarsområde 1210 Barnevern

Mindreforbruk kr 741 610. I forhold til opprinnelig budsjett et mindreforbruk på kr 1 320 000

Avviket er forklart slik – i hovedsak:

Lønnsutgiftene ble mye lavere enn budsjettet. Det skyldes bl.a. vakanse og at nytilsatte har hatt lavere lønn enn tidligere ansatte.
Kostnad med innbytte av biler ble noe lavere enn forventet.
Utgifter til IT og kopiering lavere enn forespeilet.
Lønn tiltaksstillinger går i pluss da det er mottatt refusjon på grunn av frikjøp.
Fosterhjemsutgifter til barn på ettervern ble mye lavere enn budsjettet, da tiltakene ble redusert i forhold til det planlagte. Tiltak som besøkshjem, støttekontakt, barnehage/sfo og familieråd er ikke benyttet i den grad som planlagt. Reiseutgifter ble lavere enn forventet
Kostnader til fosterhjem ble mye lavere enn budsjettet. Dette skyldes bl.a. mindre refusjonskrav fra arbeidsgiver og mindre frikjøp enn opprinnelig planlagt.

Ansvarsområde 1220 Psykiatritjenesten

Mindreforbruk på ca kr 162 928. Skyldes bruk av tilskudd/prosjektmidler.

Ansvarsområde 1300 Leder helse:

Merforbruk kr 377 888. Med momskompensasjon (inntekt) på kr 152 344 blir merforbruket redusert til kr 225 544.

Her føres utgifter til legetjeneste, veterinær, fysioterapi og overføring til Helgeland Rehabilitering. Legetjenesten har et merforbruk på kr 33 000 (fratrullet momskompensasjon (inntekt)) i henhold til regulert budsjett og etter ekstra bevilgning på 2 mill kr. Permisjoner og sykefravær har medført ekstra kostnader på mellom 2 og 2,5 mill kr til blant annet vikarer/innleie av vikarer. I 2021, som i 2020, har oppgaver knyttet til Covid-19 krevd ekstra ressurser, blant annet inntil 40 % merkantil stilling. Det er mottatt tilskudd fra ALIS Nord på kr 200 000 til rekruttering av unge leger. Pr. i dag har vi ansatt 1 ALIS-lege.

Fysioterapi: Avvik på hhv kr 129 000 (negativt) pga økning av driftstilskuddet.

Veterinær: Mindre (positivt) avvik på kr 27 243.

Helgeland Rehabilitering: Regnskap kr 250 000, budsjett kr 200 000 som skulle finansieres med disposisjonsfond. På grunn av mindreforbruk totalt ble bruk av disposisjonsfond strøket. Dette medførte kr 250 000 i merforbruk på ansvarsområdet.

Ansvarsområde 1310 Helsesykepleier:

Mindreforbruk: kr 174 159 som i hovedsak skyldes vakanse i stillingen.

Ansvarsområde 1400 Hjemmetjenesten:

Mindreforbruk: kr 776 803. Avsetning til fond kr 116 436 («utgift») og momskompensasjon (inntekt) kr 119 120 er ikke med i mindreforbruket.

Funksjon 25400 hjemmesykepleie/hjemmehjelp:

Lavere kostnader til lønn ved vikarbruk.

Funksjon 25442: Rehabilitering/folkehelse

Mottatt tilskudd fra fylkeskommunen til prosjektarbeid.

Bruk av prosjektmidler fra fylke og stat på ca kr 300 000 er en del av det positive avviket.

Ansvarsområde 1410 Institusjon:

Merforbruk 1 004 588. Med bruk av fond kr 209 926 og momskompensasjon (inntekt) kr 556 118 blir merforbruket kr 238 544.

Det foreligger et mindre negativt avvik på lønnsutgifter ca kr 150 000. Det inkluderer innleie av sykepleiere på ca kr 982 765. Lønnskostnader i forbindelse med skolemat utgjør kr 64 760 og burde vært «overført» dit.

Kjøp av varer og tjenester: Her foreligger et mindre avvik på kr 113 000 og gjelder i hovedsak innkjøp av matvarer.

Virksomhetsområde verdensarv, natur og kulturarv

Ingen vesentlig avvik dersom avskrivningene holdes utenom, bruk av fond kr 274 222 og momskompensasjon (inntekt) kr 57 180.

Ansvarsområde 1500 Kultur:

Negativt avvik på kr 101 107 dersom avvik avskrivning på kr 291 164 holdes utenfor men med momskompensasjon (inntekt) kr 25 441 og bruk av fond på kr 170 000.

Årsaken er tilskudd til IL Vega som har vært uavklart. Merutgift kr 100 000. Høyere utgift til Helgeland Museum pga prisstigning kr 12 000, for lavt budsjettert tilskudd til kultur- og musikksskole kr 20 000 og merutgifter arrangement ca kr 20 000.

Ansvarsområde 1030 Miljøvernssjef:

Ingen vesentlig avvik.

Flere prosjekter i regnskapet er delfinansiert med eksterne midler. En betydelig egenandel i enkeltprosjekter er eget arbeid / egne ansattes bidrag, men fremkommer ikke direkte i regnskapet. Inntekter som ikke har utgifter i tråd med kommunal forskrift og andre forutsetninger, settes av på fond.

Virksomhetsområde Næring og bosetting

Negativt avvik: kr 4 659 200 og skyldes i hovedsak avvik på avskrivninger og momskompensasjon.

Ansvarsområde 1600 Tekniske tjenester:

På dette ansvarsområdet framkommer et samlet negativt avvik på kr 4 786 182. Hensyntatt avskrivninger på kr 2 884 991, bruk av fond kr 713 464 og momskompensasjon blir det et positivt avvik på kr 163 394.

Kommentar til avvik:

Det er fire områder som utmerker seg:

- Vintervedlikehold veier. Merforbruk kr 225 320 som i hovedsak skyldes endring i avtale
- Vedlikehold grøntanlegg. Merforbruk kr 219 906. For lavt budsjettert i forhold til ressursbruk
- Utgifter kommunale bygg. Økning av renholdsressurs knyttet til bl.a. Covid-19.
- Oppmåling. Lavere gebyrinntekter enn budsjettert, kr 146 963.

Ansvarsområde 1020 Næring:

Ingen vesentlig avvik.

Virksomhetsområde Sentraladministrasjonen

Merutgift/mindreinntekt kr 2 082 178 inkl. avvik avskrivning på kr 411 955. Dersom det korrigeres for momskompensasjon og strykning av disposisjonsfond på kr 500 000 blir det et positivt avvik.

Ansvarsområde 1000 Kommunedirektør:

Fellesutgifter, IKT/digitalisering, bedriftshelsetjeneste, sentraladministrasjon, godtgjørelse/utgifter folkevalgte, ulike utvalg og revisjon føres her. Største avviket er på funksjon 12000 Fellesutgifter på kr 740 000. Skyldes i hovedsak at budsjettert bruk av disposisjonsfond på kr 500 000 som ble «strøket» på grunn av mindreforbruk i driften totalt sett. Ellers høyere utgift til felleskostnader som

avgifter og kontingenter til KS, Arkiv Nordland mm. Det ble budsjettet for lite til disse avtalebaserte tjenestene. Utgiftene til IKT ble ca kr 520 000 høyere enn budsjettet og skyldes i hovedsak kjøp av tjenester i forbindelse med bl.a. Digitale Helgeland og innføring av nye systemer. Tjenesten knyttet til nye systemer ført i investeringsregnskapet burde vært vurdert belastet der, men ble ikke gjort.

Frivilligsentralen viser et mindreforbruk på ca kr 115 000 og skyldes sykefravær.

Ansvarsområde 1040 Økonomi:

Mindreforbruk 190 672 inkl. momskompensasjon (inntekt). Skyldes i hovedsak vakanse i stilling.

Ansvarsområde 1060 Flyktningetjenesten:

Mindreforbruk på ca kr 100 000 som skyldes sykefravær og lavere aktivitet da vi ikke har flyktninger pr. i dag.

Generell kommentar vedrørende avvik på ansvarsområdene:

Det foreligger ingen vesentlige negative avvik på noen virksomhets- og ansvarsområder i forhold til regulert budsjett dersom det korrigeres for avvik avskrivninger og bruk av fond.

Utgifter og inntekter/kompensasjon i forbindelse korona:

Vega kommune har fått kompensasjon for utgifter i forbindelse med Covid-19 i rammetilskuddet på kr 2 628 000. Beløpet er inntektsført på ansvarsområdet 1800 Fellesutgifter og finanser og ikke fordelt på tjenesteområdene. Utgifter i forbindelse med korona, som føres på eget prosjekt, viser i 2021 kr 1 029 847 men det må tas i betraktning at det kan være flere utgifter som burde vært ført på dette «prosjektet».

1.4 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Avvik i investeringsregnskapet:

Sum brutto investeringsutgifter. Inntektene knyttet til investeringer er ikke tatt med. Det er kun vesentlige avvik som kommenteres. Jfr. bevilgningsoversikt investering.

Prosj.nr.		Regnskap	Reg. budsjett	Avvik
	Aksjer og andeler	1 004 667	500 000	504 667
41203	Ny programvare Agresso	187 000	100 000	87 000
41312	Elements	247 803	125 000	122 803
42108	IKT-utstyr i skolen (600.000)	137 880	125 000	12 880
	Renovering toaletter skolen		397 500	-397 500
	Skole/samfunnshus. Bytte låssystem		200 000	-200 000
44515C	Sundsvollstranda	0	250 000	-250 000
44517	Sundsvoll-toalett	208 925	150 000	58 925
45603G	Servicebygg-lager	331 882	1 375 000	-1 043 118
46103F	Torvåsmyra 15	3 456	0	3 456
46114A	Omsorgsbolig Høgåsen -uteområde	111 230	625 000	-513 770
46122	Gamle Prestegården - Bolighus	67 356	625 000	-557 644

Prosj.nr.		Regnskap	Reg. budsjett	Avvik
46122A	Prestegården, rest.vinduer	504 586	0	504 586
46122B	Prestegården 2	443 908	0	443 908
	Museum. Bygningsvernssenter		250 000	-250 000
46123	Offentlig toalett Vega kirke	25 882	200 000	-174 118
46124	Klippeutstyr Vega Kirke	232 825	200 000	32 825
46125	Ny brannstasjon - 2020	447 493	625 000	-177 507
46126	Utebod skolen	40 693	0	40 693
	Uteområde barnehage/skole		187 500	-187 500
46128	Livløpsboliger -renovering/oppgradering	621 216	625 000	-3 784
	Livløpsboliger. Utgifter i forb med salg	90 282	0	90 282
46129	Kommunale boliger -renov./oppgradering	1 154 141	1 250 000	-95 859
46216	Tomteområde - Rørøy	99 325	500 000	-400 675
46218	Gatelys-Gladstad	118 344	0	118 344
46224	Asfaltering kommunale veier	0	0	0
	Veier		1 480 000	-1 480 000
	Avfallsbehandling/traktor	899 048		899 048
46226	Hurtigbåtkai Gardsøya	29 827	1 250 000	-1 220 173
46227	Ylvingen hurtigbåtkai	105 847	0	105 847
46228	Kommunale veier Gladstad 2021	13 500	0	13 500
46303	Oppgradering råvannforsyning	71 699	250 000	-178 301
46608	Utleiebygg-Gardsøya	639 091	1 500 000	-860 909
46609	Gangbane/kai (Gardsøya)	397 398	0	397 398
46702	Frigjøringsverktøy - brann	252 253	250 000	2 253
46801	Salg av diverse tomter	20 345	0	20 345
	Nes eiendom. Utg i forb.med salg	21 985		21 985
	Justering momskompensasjon Gardsøya	-1 235 104		-1 235 104
	Sum fordelt	7 294 784	13 040 000	-5 745 216

Minusbeløp er mindretgift

Avviket (sum mindretgift) er kr 5,7 mill kr. De prosjekter som viser budsjettavvik i 2021 (positive tall under "avvik") i tabellen ovenfor er i hovedsak finansiert med merinntekt, fra bl.a. momskompensasjonen og tilskudd. Dette gjelder blant annet samlet budsjettavvik på kr 390 850 på prosjektene under 46122 «Prestegården». Størst negativ brutto budsjettavvik har prosjektet «Avfallsbehandling/traktor» på kr 899 048 men budsjettet er ført på «veier». Hurtigbåtkai Ylvingen med et avvik på kr 105 847 er finansiert med låneopptak. Gangbane Gardsøya ble vedtatt i 2020 og ble ikke regulert inn i budsjettet i 2021. Prosjektet er i hovedsak finansiert med vedlikeholdsmidler fra staten (Covid-19) og ble avsatt i 2020. Flere av prosjektene viser mindretgift da de ikke igangsatt eller ferdigstilt. Både utleiebygg Gardsøya (knyttet til hurtigbåtkai) og servicebygg Gardsøya ble påbegynt i 2021 og fortsetter i 2022. Renovering toaletter skolen ble ikke påbegynt i 2021, låssystem skole/samfunnshus ble ikke skiftet i 2021. Framdrift tomteområde Rørøy ble ikke som forutsatt og prosjektet fortsetter i 2022. Investering innenfor IKT (nye systemer) viser avvik da det ikke ble tatt høyde for alle utgiftene.

1.5 Finansielle måltall

Årsberetningen skal redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Rapportering tilbake på de finansielle måltallene blir derfor en sentral del av årsberetningen. Eksempler på finansielle måltall som viser utvikling i kommunens økonomi er lånegjeld, netto driftsresultat og disposisjonsfond. Det er sammenhengen av store lån, lavt disposisjonsfond og lavt driftsresultat som gir utfordringer. Vega kommune har vedtatt følgende finansielle måltall i økonomiplanen for 2021-2024:

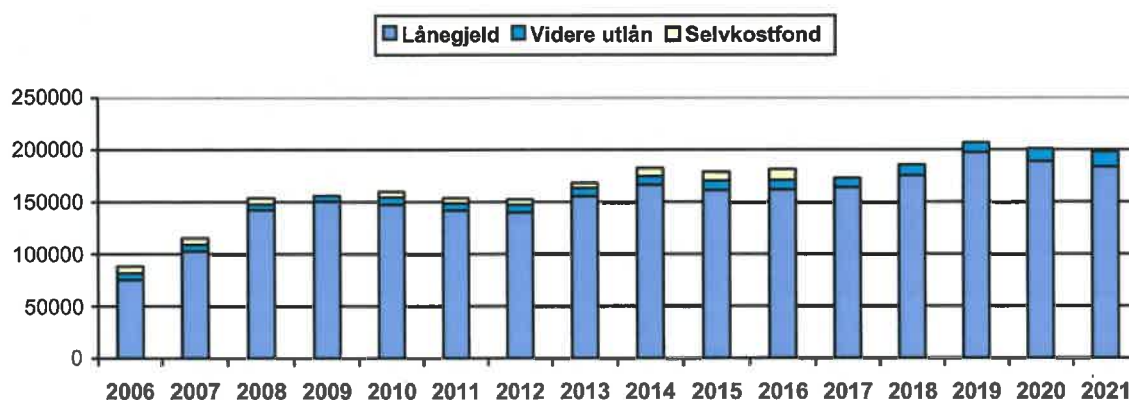
- Gjeldsgrad: 100 % (av brutto driftsinntekt)
- Netto driftsresultat: 0 % (bør bygges opp til 2 %)
- Disposisjonsfond: 8 % (bør bygges opp til 10 %)

Lånegjeld

Gjeldsbelastning og konsekvensene låneopptak har for driften er svært viktig for den økonomiske styringen i nesten alle norske kommuner. Det bør derfor knyttes noen indikatorer til finansierungsstruktur og rente- og avdragsbelastning. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter sier oss hvor mye av kommunens langsiktige gjeld som skal betjenes av kommunens ordinære driftsinntekter. Det finnes flere indikatorer og nøkkeltall. Et viktig poeng med nøkkeltall knyttet til finansiering er at kommunen ønsker å begrense hvor stor andel av inntektene som går til å betjene gjeld. Det er først og fremst utgiftene knyttet til gjelden som er interessant, fordi høye finansutgifter reduserer tjenestetilbudet. Rente- og avdragsbelastning vil normalt også si noe om hvilken finansierungsstrategi kommunen har og hvor mye lån nye prosjekter finansieres med.

Kommunens langsiktige gjeld har økt fra 81,8 mill i 2006 til 183,3 mill i 2021 (ekskl. videreutlån og forskuttering) med en nedgang fra 2020 til 2021 med 3 mill. kr. Økningen i lånegjeld fra 2006 skyldes låneopptak til skole, barnehage, vei, havn, vann, avløp, restaurering kommunale bygg, opparbeidelse tomter, verdensarvsenter, fiskerhavn, idrettsanlegg, omsorgsboliger, IKT og digitale løsninger.

Kommunens lånegjeld har hatt slik utvikling fra 2006:

Figuren over viser hvor mye av lånegjelden som gjelder videreutlån (startlån), men ikke hvor mye av gjelden som er selvkostlån (VAR (Vann-avløp)) og andre lån det knyttes inntekter til. Administrasjonen har foretatt en «grov» beregning av dette og funnet at ca 30 % (55,8 mill kr) av kapitalen/gjelden kan sies å være selvkost-/inntektslån. Dette er 2019-tall.

Finansutgifter-/inntekter

Forvaltning av kommunens finanser utøves i henhold til det vedtatte finansreglementet. Jfr. egen rapportering. Kommunen fikk i 2021 en samlet avkastning på sine finanser på kr 339 901.

(bankinnskudd). I tillegg kommer renteinntekter fra Helgelandskraft på kr 77 818.

Avdragsbelastningen i drift er kr 7 202 252 (2020: kr 6 779 444) og ligger over «minimumsavdrag» ihht KL § 14-18.

Aksjer, andeler og utbytte: Aksjeutbytte utgjør kr 3 537 416 der kr 3 367 224 (2020: 2 215 600) er utbetalt fra Helgelandskraft.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ses gjennomgående på som det viktigste måltallet for kommunal økonomi. Netto driftsresultat som resultatmål viser hvor mye av driftsinntektene som er disponible til avsetninger eller finansiering av investeringer. Tallet må ses på over flere år. Pr. i dag er resultatgrad det eneste nøkkeltallet hvor det er gitt sentrale føringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har gitt anbefalinger at tallet bør være 1,75 %. Vega kommunes resultatgrad i 2021 er 6,90 og viser en gunstig utvikling fra 2017. Jfr. omtale i pkt. 1 driftsresultat.

Disposisjonsfond

Kommunen bør ha tilstrekkelig buffer til å håndtere midlertidige og uventede fall i inntekter eller økte utgifter. Nivået på kommunens tjenestetilbud skal kunne videreføres uten å bli påvirket av slike midlertidige svingninger. Nivået på kommunens buffer må avspeile kommunens eksponering for risiko. I økonomiplanen satte Vega kommune et mål på 8 % av driftsinntektene med økning til 10 %. Dette målet ble nådd i 2021 ved at disposisjonsfondet ble styrket med kr 11 096 478. Fondet utgjør pr. 31.12.21 ca 26,8 mill. Måltallet ble 18 %.

Likviditet og arbeidskapital

Arbeidskapitalen og langsiktig gjeld angir henholdsvis kommunenes likvide stilling og gjeldsbelastning.

Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer og fordringer på stat, andre kommuner og private, men fratrukket kassakredittlån, sertifikatlån og leverandørgjeld. Arbeidskapitalen sier noe om kommunens likvide stilling. Kommunen må ha en likviditetsbeholdning av en viss størrelse siden inn- og utbetalinger ikke kommer til samme tid. Ved å korrigere arbeidskapitalen for forhold som bundne fond og ubrukte lånemidler av eksterne lån får vi arbeidskapitalens driftsdel.

Arbeidskapitalens driftsdel viser kommunens grunnlikviditet - den delen av omløpsmidlene som ikke er gjeld eller på annen måte knyttet til bestemte formål. Arbeidskapitalens driftsdel har vært negativ. Dvs at kommunen må legge til andre midler, eks. bundne driftsfond, i den likvide beholdning. Svak/manglende likvid beholdning kan medføre at det i perioder ikke er tilstrekkelige midler til å betale ut lønn. Situasjonen som har vært anstrengt over flere år viser nå en gunstig utvikling.

Sammen med langsiktig lånegjeld uttrykker arbeidskapitalen kommunenes finansielle handlefrihet. Utviklingen i arbeidskapital er skapt av frigjorte midler med fradrag for det som er brukt til investeringer. Utviklingen i langsiktig gjeld bestemmes av forholdet mellom nye låneopptak og avdrag på tidligere opptatte lån og viser kommunens gjeldsbelastning.

Arbeidskapitalen og likviditet:

Tall i 1 kroner	Regnskap 2021	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Anskaffelse - anvendelse av midler	- 19 238 707	-10 479 663	2 457 230
Endring i ubrukte lånemidler	- 593 297	- 5 488 240	-4 853 778
Endring i arbeidskapital	- 19 832 004	-15 967 903	-2 396 548

Arbeidskapitalen hadde en positiv utvikling i 2021 på ca 3,8 mill kr.

1.6 Samfunn og økonomiske utfordringer

Kommunens økonomi bestemmes i hovedsak av statlige overføringer knyttet til folketall og befolkningssammensetning. Dette har gitt oss store utfordringer de senere år knyttet til å tilpasse utgiftssiden i forhold til inntektene. Både i 2021 og i økonomiplanen 2022-2025 er det budsjettert med bruk av disposisjonsfondet med kr 850 000 pr. år. Vega kommune har et stadig press på økonomien som må vies stor oppmerksomhet. Investeringer innenfor omsorg, barnehage, skole, idrett- og friluftsliv, verdensarvesenter, fiskerihavn og infrastruktur de siste 7-10 år har gitt oss gjeld helt i 'toppen' og det vil by på store utfordringer framover med å tilpasse driften til økte utgifter knyttet til dette. Likeledes større krav og forventninger til kommunale tjenester. Vega har de siste årene klart å sette av økonomiske reserver. Det er viktig for å møte for eksempel store brukersaker, omlegginger i inntektssystemet, renteøkning og lignende. Når kapitalkostnadene på lån løper for fullt er det viktig at kommunen får inntekter på den kapitalen som er investert slik at vi beholder et netto driftsresultat som er over det som er anbefalt og i henhold til målsettingen i økonomiplan 2022-2025, ca 2 %

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen er av stor betydning for en kommunes økonomi. Med utgangspunkt i innbyggerne, og deres behov, skal infrastrukturen utvikles og tjenestetilbudet dimensjoneres, samtidig som kommunens faktiske inntekter er knyttet til innbyggerne gjennom inntektssystemets kriterier og skatteevnen til de samme innbyggerne.

Framskrivning folketall pr. 1. januar (SSB) viser at folketallet er/vil reduseres fra 1244 til 1085 i perioden 2016-2050.

Utviklingen i folketallet de siste 10 årene viser en nedgang på 106. Pr. 1. januar (SSB)

Befolkning

1951	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2020	2021
2395	2178	2002	1750	1549	1414	1288	1200	1182

Også sammensetningen av innbyggerne påvirker rammetilskuddet. Hvis antall barn i aldersgruppen 6-15 år (grunnskolealder) endres, vil dette påvirke kommunens inntekter gjennom inntektssystemet i betydelig grad. Det samme vil gjelde hvis antall eldre endres fordi disse to gruppene er sterkt vektlagt gjennom utgiftsfordelingen i inntektssystemet.

Befolkningssammensetningen gjenspeiler ellers en noe "eldre" befolkning enn gjennomsnittet i Nordland. Spesielt i aldersgruppen mellom 67-79 år er det en viss overrepresentasjon, mens kommunen ligger under fylkesgjennomsnittet og kostragruppen² på innbyggere under 6 år.

Dersom utviklingen med nedgang i folketall vil fortsette vil det ha stor betydning for utviklingen av tjenestetilbudet i vår kommune.

2.0 Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen

Her kan det gis opplysninger om utviklingen i tjenester og hvordan utviklingen har vært i forhold til måltall i årsbudsjettet. Vi har som nevnt ovenfor ikke satt noen måltall eller målbare budsjettpremisser i budsjettet for 2021 utover de målsettinger som er satt i kommunens styringsdokumenter som kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for samfunns- næringsutvikling og bosetting, økonomiplanen/årsbudsjettet. Etter kommuneloven skal årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger og de målene og premisser som budsjettet bygger på. Budsjettpremisser

² KOSTRA (Kommune-STat-Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kommunene er gruppert i grupper, etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser.

skal være politikernes premisser for hva administrasjonen skal oppnå for de rammene/bevilgningene de har fått på et område. De skal være så tydelige og objektive at det er mulig å måle i hvor stor grad budsjettpremissene er oppfylt og kommunedirektøren skal i årsberetningen gi dekkende opplysninger om eventuelle avvik.

Uansett så er utgangspunktet for å identifisere vesentlige premisser for bruken av bevilgningene årsbudsjettet. Av budsjettokumentene til økonomiplan 2021-2024 er sammenhengen mellom økonomiplan og kommunens planverk omtalt. Her framgår at det bør være et mål av vi får til en sammenheng mellom kommuneplan, økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding. Gjennom slike gjennomgående prosesser kan vi bli mer tydelige på hvilke mål vi har samt at vi i større grad kan vise i hvilken grad de er oppnådd. Årsmeldingen (inkl. årsberetningen) for 2020 ble inndelt i tråd med den fastsatte inndeling av kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanen samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i juni 2007 og er nå under revidering. Kommuneplanen gir føringer som er lagt til grunn for behandlingen av økonomiplanen. Kommuneplanen forutsetter at økonomiplanen vurderes årlig og baseres på delplanenes handlingsplaner. Videre at "en samlet årlig politisk prioritering av kommunedelplanenes handlingsplaner gjennomføres, og legges til grunn for behandlingen av økonomiplanen".

Gjennom kommunens planarbeid er det lagt til rette for næringsutvikling. Innenfor landbruk, turisme, servicenæring, fiskeriforedling og oppdrettsnæringen håper kommunen på en fortsatt positiv utvikling som gir grunnlag for bosetting og nye arbeidsplasser i Vega.

Kommunestyret har fastsatt rammer for det enkelte ansvarsområde i vedtatt økonomiplanen etter at det er iverksatt tiltak med sikte på å tilpasse driftsutgiftene til driftsinntektene.

Kommuneplanen forutsetter at økonomiplanen vurderes årlig og baseres på delplanenes handlingsplaner. Videre at "en samlet årlig politisk prioritering av kommunedelplanenes handlingsplaner gjennomføres, og legges til grunn for behandlingen av økonomiplanen".

Kommunestyret vedtok følgende visjon i kommuneplanen:

Vega - stolt fortid - spennende framtid.

Visjonen gjenspeiler at de verdiene som skapte grunnlaget for innskrivelse på Unescos liste gir muligheter for utvikling i Vega samfunnet.

Hovedmålsetting for Vega kommune

"Innbyggerne i Vega kommune skal sikres kommunale tjenester av god kvalitet. Innenfor rammen av en bærekraftig utvikling skal aktivitetene være forebyggende og ivareta sikkerheten for menneske og samfunn.

Administrasjonen skal være rasjonell og preges av god tverrfaglig organisering, forståelse og praktisering."

Hovedmålsettingen stiller generelle krav til alle kommunale aktiviteter som skal ivaretas gjennom kommunens planer og virksomhet.

Målet med planen er at Vega kommune skal få en operativ helhetlig kommuneplan som gir grunnlag for styring og utvikling av kommunen og herunder ivaretagelse av verdensarvstatusen. Planstrategien for Vega kommune 2016-2019 ble vedtatt 19.05.17 og er nå under revidering.

Kommunedelplan (KDP) for kommuneplanens satsningsområde «*Samfunnsutvikling, næringsutvikling og bosetting.*» ble vedtatt 18.12.2015. I samme sak framgår at det burde vært utarbeidet en helhetlig oppvekstplan og en helhetlig plan for helse og omsorg. Strategisk plan for helse og omsorg («Leve hele livet») er utarbeidet og vedtatt i kommunestyret 25.03.2021. Strategisk plan for kompetanse og rekruttering ble vedtatt i kommunestyret 16.12.21. Arbeidet med oppvekstplan er ikke påbegynt.

Hovedsatsningsområdene i kommuneplanen er:

1) Helse, pleie og omsorg

Hovedmål:

- ivareta innbyggernes verdighet og trygghet
- vektlegger forebyggende tiltak og tverrfaglige samarbeid
- organiseres rasjonelt slik at mest mulig av tilgjengelige midler nyttes til direkte brukerbistan

2) Oppvekst, livsutfoldelse og kultur

Hovedmål:

- Kvalitet, aktivitet og mangfold skal prege barn og ungdoms læring og utvikling, innbyggernes livsutfoldelse, og ved å stimulere til sosial og fysisk aktivitet, kunst og andre kulturelle uttrykksformer.

3) Næringsutvikling og bosetting

Hovedmål:

- Vega skal være aktiv innen primærnæringene, samferdsel/kommunikasjon, turisme, kultur og kompetanse

4) Verdensarv, natur og kulturarv

I 2021 har vi ivaretatt og foredlet de verdiene som lå til grunn for verdensarvstatusen. Vega skal bli et internasjonalt ledende kunnskapssenter for formidling, forvaltning og bruk av natur- og kulturlandskap langs kysten.

Økonomiplanen - overordnet mål

I forbindelse med tidligere planarbeid, kommuneplan og økonomiplan som basis for virksomhetsplanarbeidet, har kommunestyret vedtatt følgende forenkling av **visjon**:

Vega - et livskraftig samfunn.

I det pågående kommuneplanarbeidet ble denne fornyet i 2007.

Med bakgrunn i denne visjonen er det vedtatt følgende **virksomhetsidé**:

Innbyggerne i Vega kommune skal sikres kommunale tjenester av god kvalitet. Tjenestene skal tilbys til rett pris og til rett tid.

Kommunale planer skal utarbeides på en enkel og lettfattelig måte.

Innenfor en bærekraftig utvikling skal tjenestene være av forebyggende karakter.

Administrasjonen skal organiseres slik at den ved bruk av teknologi og rasjonelle

beslutningssystemer utnytter maksimalt fordelene av å være lokalisert i en småkommune.

Økonomiplanen viser at den negative tendensen i økonomiutviklingen har forsterket seg på grunn av reduksjon i folketall. Ut fra dette ble følgende **overordnede mål for økonomiplanen** formulert:

Vega kommune skal skape balanse i økonomien samt frigjøre driftsmidler til egenkapital og styrking av disposisjonsfondet i løpet av planperioden.

a) Kommunedelplaner - Sektor-/virksomhetsplaner

Kommunestyret har vedtatt en kommunedelplan (KDP) for kommuneplanens satsningsområde «Samfunnsutvikling, næringsutvikling og bosetting.» Denne ble vedtatt 18.12.2015.

Kommunedelplanens handlingsdel skal følges opp i økonomiplanen.

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser ble vedtatt i kommunestyret 16.12.2021.

3.0 Sykefravær

Legemeldt sykefravær – egen virksomhet sammenlignet med andre

Viser: Alle aldersgrupper, 4. kvartal, Begge kjønn, Tapte dagsverk i prosent

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VEGA KOMMUNE	7,1	6,6	10,9	6,4	9,3	10,2	10,4
Kommunal forvaltning	6,8	6,9	7,1	7	7,2	7,8	8,4
Hele landet	5,1	5,1	5,2	5,1	5,3	5,5	5,9

Tabellen viser at sykefraværet har økt hos alle men vi ligger vesentlig høyere enn landet. Det har vært et høyt fravær som følge av pandemien men vi må ha et enda større fokus på sykefraværet. God dialog mellom arbeidsgiver og arbeidstaker er en forutsetning for å lykkes i sykefraværarbeidet. Dette kan forhindre og forebygge langtidssykefravær og varig utstøtning fra arbeidslivet.

Inkluderende arbeidsliv (IA)

IA-bedrift har Vega kommune vært siden 2002. Hovedmålet var å forebygge og redusere sykefraværet, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøtning og frafall i arbeidslivet. Avtalen knyttet til IA-avtalen gjelder i perioden 2019-2022. De nasjonale målene i ny IA-avtale er at sykefraværsprosenten skal reduseres med 10 prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018 og frafallet fra arbeidslivet skal reduseres. For å nå målene er det valgt ut to innsatsområder: Forebyggende arbeidsmiljøarbeid og innsats mot lange og/eller hyppige gjentakende sykefravær. Fra KS sies at sykefravær i dag er den største arbeidsgiverutfordringen i kommunesektoren. Til tross for mange tiltak, prosjekter og innsats i kommunene er fraværet i kommunene fortsatt høyt.

Vår IA-rådgiver har vi jevnlig kontakt med og har vært med på noen av våre møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) men begrenset på grunn av pandemien. Hun har god, nyttig og oppdatert informasjon til oss om utvikling i sykefravær og tiltak. IA-tjenesten har også avholdt kurs for AMU og ledergruppen knyttet til bl.a. seniorpolitikk og annet forebyggende arbeidsmiljøarbeid knyttet til reduksjon av sykefravær. Bedriftshelsetjenesten møter også på AMU-møter, har avholdt arbeidsmiljøkartlegging for noen virksomhetsområder og har faste, avtalte kontordager på Vega.

4.0 Likestilling mv

I årsberetningen skal det redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling. Likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuelle orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Antall menn: 22, antall kvinner 114.

Et stort flertall av kommunens stillinger innehas av kvinner, og flere innehar deltidsstillinger. I de fleste tilfeller er dette etter ønske fra arbeidstakerne. Undersøkelser fra pensjonsleverandøren KLP viser at 7 av 10 kvinner ønsker deltid.

Vega kommune har vedtatt lønnspolitisk plan nedfelt som lokalt lønnsprinsipp at det skal tas hensyn til likelønn og likestilling.

Kommunen har ikke utarbeidet en egen tiltaksplan for å fremme formålet men likestilling mellom kjønnene er et mål innenfor yrkesgruppene som kommunen sysselsetter. Likestilling skal vurderes ved alle kunngjøringer og tilsetninger. Ansatte og ledere skal aktivt fremme likestilling mellom kjønnene. Eksempelvis ved kunngjøring av undervisningsstillinger er dette vurdert. Det søkes også balanse mellom kjønnene på ledernivå. Pr. 31.12.21 var kvinneandelen i rådmannens ledergruppe 67 %, mens den var 85 % pr. 31.12.20.

Kjønnsfordeling i kommunestyret: 6 kvinner og 9 menn.

Medlemmer i likestillingsutvalget er:

Camilla Hestvik - vara Nina Nikolaisen

Marius Vikstrøm Engen - vara Anders Mortensen

Shanea Loney - vara Morten Wika

Det er heller ikke utarbeidet en egen tiltaksplan når det gjelder funksjonsnedsettelse.

Råd for personer med nedsatt funksjonsevne:

Erik O. Raue - vara Eirin Sleteng

Liv Ludvigsen – vara Elin Evensen

Gro Bjørge – vara Olaug Lauvås

Tore Hansen – Wenche Mathisen

5.0 Etiske retningslinjer og varsling

Kommunelovens formålsparagraf § 1-1 markerer tydelig hva som skal kjennetegne kommunens virksomhet, og inneholder blant annet at loven «skal bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige». Redegjørelsesplikten i kommunelovens § 14-7 innebærer en forventning om at kommuner og fylkeskommuner foretar seg noe for å sikre høy etisk standard, og den gir grunnlag for at det føres kontroll med kommunen innsats. Et viktig fundament for god internkontroll og for å forebygge korrupsjon og misligheter, er etisk standard hos medarbeidere og folkevalgte.

Det er vedtatt etiske retningslinjer i kommunen, men her inngår ikke rutiner for varsling. Dette vil rådmannen og ledergruppen prioritere å få på plass i 2022. Likeledes å ta fram de etiske retningslinjene på ny slik at en sikrer at også nyansatte er godt kjent med rutinene.

6.0 Internkontroll

Kommuneloven § 25-1 sier at "kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges". Internkontroll er alt vi gjør for å sikre innbyggerne gode tjenester, overholde lover og regler, følge opp vedtak og planer og være opptatt av kommunens omdømme. For å gjøre internkontrollen mer relevant i det daglige, og for å skape helhet og sammenheng med øvrig styring og ledelse av kommunen, så kan vi si at hensiktene med internkontroll er helhetlig styring og riktig utvikling i kommunen, kvalitet og effektivitet i tjenestene, godt omdømme og legitimitet, etterlevelse av lover og regler.

Nytt system for internkontroll skal etableres og det bør settes av mer ressurser til internkontroll både sentralt i kommunen og på virksomhets- og tjenesteområdene.

Tiltak som er og vil bli gjennomført:

Et felles kvalitetssystem for HMS, mm i ble tatt i bruk i 2016/2017. Alle prosedyrer/ rutiner er samlet i et felles system. Hver avdeling/tjenesteområde skal beskrive sine prosedyrer. Det er søkemuligheter på tvers, slik at tjenesteområdene kan dele maler og erfaringer. Vi er ikke kommet så langt som vi ønsket mht dette verktøyet og det planlegges flere kurs og oppdateringer.

Forvaltningssystem bygg og anlegg/eiendom: Bruk av dataverktøyet Facilit for oppfølging og kontroll av kommunale bygg og anlegg, inkl. registrering av avvik. Behov for oppdatering vurderes.

Avtale med dataleverandør: Vega kommune har avtale med Evry om vedlikehold av fagsystemene

Skoleadministrativt system: Skolen, SFO og barnehage har tatt i bruk nytt skoleadministrativt system IST. Dette vil bli en forholdsvis stor forbedring også knyttet til rutiner lønn, fakturering mm.

Anskaffelse av elektronisk faktureringssystem: Blant annet innebærer dette scanning av fakturaer.

Attestasjon og anvisning skjer elektronisk./digitalt. Innført i 2021.

Arkiv- og saksbehandlersystem: Det ble i 2021 anskaffet nytt saksbehandlingssystem sammen med flere kommuner som er med i «Digitale Helgeland».

Personvern/GDPR

Kommunen har eget personvernombud og kommunen har anskaffet et kartleggingssystem/ dataverktøy i den forbindelse. Men de fleste kommunene som er med på prosjektet «Digitale Helgeland» skal inngå et samarbeid med et felles personvernombud i 2022.

Ledermøter

I ledermøtene gjennomgår kommunedirektøren sammen med sine ledere ulike tema knyttet til internkontroll, herunder det som gjelder økonomi, rapporter fra kommunerevisjonen og tilsynsmyndigheter. Felles budsjett dag på høsten med ekstern bistand fra systemleverandør. Det er brukt forholdsvis mye tid i 2021 til revidering av kommuneplan og til beredskap i forbindelse med pandemien.

Økonomi- og finansreglement

Det har ikke vært satt av tilstrekkelig tid til dette i 2021. Viktig at dette kommer på plass slik at vi får gå gjennom alle rutiner. Nytt reglement planlegges lagt fram til politisk behandling høsten 2022.

Vega, 12.04.2022

Brit Skjevling
Kommunedirektør

